

Van : college van burgemeester en wethouders

Datum : 16 juli 2019

Portefeuillehouder(s) : Wethouder De Weger

Portefeuille(s) : Afval & Reiniging

Contactpersoon : P. Trommelen

Tel.nr. : 8430

E-mailadres : trommelen.p@woerden.nl

Onderwerp:

Pilot inzamelen gft bij hoogbouw, Van Slingelandtlanen

Kennisnemen van:

De resultaten en bevindingen van de pilot voor het inzamelen van gft bij de hoogbouw aan de Van Slingelandtlanen.

Inleiding:

Het gescheiden inzamelen van afval bij hoogbouw is een uitdaging die niet alleen in Woerden, maar landelijk speelt. Het scheiden van afval en de mate waarin dit gebeurt, heeft te maken met het 'gedrag' van de inwoners. Dit gedrag wordt door meerdere factoren bepaald. U moet hierbij denken aan praktische zaken zoals het gemak waarmee mensen hun afval in huis kunnen bewaren (inzamelmiddel) en aanbied mogelijkheden, maar ook andere factoren spelen een rol zoals persoonlijke en/of sociale motivatie, culturele achtergrond of een taalachterstand.

Om beter inzicht te krijgen welke gedragsbepalende factoren er zijn voor afvalscheiding, is Rijkswaterstaat in 2016 vanuit het VANG-programma gestart met het project "Verbeteren afvalscheiding en –inzameling hoogbouw". Doel is een aantal interventies te ontwerpen die er voor zorgen dat bewoners in hoogbouw hun afval beter gaan scheiden.

Situatie in Woerden

Ook in Woerden hebben we hoogbouw. Uit sorteeranalyses van het aangeboden restafval blijkt dat in 2018 bij hoogbouw 18% van het aangeboden afval daadwerkelijk restafval is. Bij laagbouw was dit 25%. Dit betekent dat 82% resp. 75% van het afval dat wordt aangeboden bestaat uit herbruikbare grondstoffen.

De scheidingspercentages voor de verschillende stromen herbruikbare grondstoffen komen voor hoog- en laagbouw redelijk met elkaar overeen, alleen het percentage groente- tuin- en fruitafval (gft) wijkt af. In de praktijk gaat het om het zogenaamde keukenafval (de groente- en fruitfractie).

Alle huishoudens in onze gemeente kunnen een gratis gft-container aanvragen, ook bij hoogbouw. Bewoners van hoogbouw delen vaak een gft-minicontainer. Wij zien grote verschillen tussen de verschillende hoogbouwcomplexen. Deze verschillen zijn terug te voeren op de in de inleiding genoemde gedragsbepalende factoren.

Pilot Van Slingelandtlanen

Op initiatief van de toenmalige wethouder voor Afval & Reiniging is na overleg met GroenWest een pilot opgezet voor het inzamelen van gft bij de wooncomplexen De Vos en De Jager aan de Van Slingelandtlanen.

Voorafgaand aan de pilot heeft een enquête plaatsgevonden om de bereidheid onder de huishoudens voor het scheiden van gft te peilen. 31% van de huishoudens heeft op deze enquête gereageerd. Hierbij gaf;

- 48% aan niet bereid te zijn gft te gaan scheiden;
- 33% aan onder voorwaarden bereid te zijn om tot het scheiden van gft over te gaan;
- 17% aan bereid te zijn gft te gaan scheiden.

Uiteindelijk hebben 16 van de 124 huishoudens (12%) deelgenomen aan de pilot. Aan de deelnemende huishoudens is bij de aanvang van de pilot een gft-afvalbakje verstrekt. Het gft-afval kon daarna gestort worden in een zogenaamde cocon waar een gft-container in geplaatst is.

Aan het einde van de pilot gaven 7 van de 16 huishoudens aan te stoppen met het scheiden van gft. Dit meestal om praktische redenen, zoals ruimte gebrek en stank.

4 huishoudens gaven aan door te doorgaan met scheiden van het gft en 4 huishoudens twijfelden nog.

Eén huishouden gaf aan geen gebruik te blijven maken van de gft-container, maar het gft-afval mee te nemen naar de volkstuin.

Uit de monitoring van het aantal aanbiedingen van de deelnemers blijkt dat zij 17% minder keer afval aangeboden (totaal 67 klepopeningen) dan in dezelfde periode in 2017. Vijf van deze deelnemende huishoudens hebben echter wel vaker restafval aangeboden tijdens de pilot. De reden hiervan is niet verder onderzocht, maar kan uiteenlopende redenen hebben.

Tijdens de pilot is ook naar het aantal aanbiedingen van afval door 15 andere willekeurige huishoudens gekeken. Deze hebben 3% meer keer afval aangeboden (totaal 11 klepopeningen) ten opzichte van dezelfde periode in 2017. Opvallend is dat ook hierbij 7 van deze huishoudens minder vaak afval aangeboden hebben ten opzichte van dezelfde periode in 2017.

Kernboodschap:

Goede afvalscheiding bij hoogbouw is een landelijke uitdaging. Met name de aanwezige fractie gft in het restafval blijkt bij sorteeranalyse hoger te zijn dan bij laagbouw.

De bereidheid om afval te scheiden is afhankelijk van het 'gedrag' van de huishoudens. Dat gedrag wordt beïnvloed door vele factoren, waarop wij beperkt invloed hebben. Rijkswaterstaat doet hier onderzoek naar om vervolgens een aantal interventies te ontwerpen die er voor moeten gaan zorgen dat bewoners in hoogbouw hun afval beter gaan scheiden.

Wij ondersteunen bewoners, VvE's en bewonerscommissies die vragen hebben over afval scheiden. Wij bieden ondersteuning bij initiatieven gft van de huishoudens van hun complex te scheiden.

Financiën:

n.v.t.

Vervolg:

Wij blijven de cocon met gft-container voor het gft-afval bij de hoogbouw aan Van Slingelandtlanen voor de deelnemers in stand houden zodat de bewoners die gft-afval scheiden willen aanbieden dit kunnen blijven doen.

Wij blijven inwoners, VvE's en bewonerscommissies die daarom vragen blijven ondersteunen bij hun initiatieven afval van de huishoudens van hun complex te ondersteunen.

Middels de recent huis aan huis verspreide Afval Glossy willen wij de inwoners meer bewust maken dat niet alles wat we niet meer gebruiken afval is, maar nog uit herbruikbare grondstoffen bestaat die nog nuttig toegepast kunnen worden.

Dit najaar gaan wij de bewoners van alle hoogbouw opnieuw benaderen om hen te wijzen op de noodzaak van afval scheiden en de faciliteiten die wij daar voor kunnen bieden.

Als Rijkswaterstaat de resultaten van haar onderzoek het project "Verbeteren afvalscheiding en inzameling hoogbouw" bekend maakt, kijken wij welke interventies voor ons toepasbaar zijn.

Bijlagen:

Feitenrelaas pilot gft inzamelen bij hoogbouw.

De secretaris,

drs. M.H.J. van Kruisbergen MBA

De burgemeester,

V.J.H. Molkenboer

Feite relaas pilot gft inzamelen bij hoogbouw

In maart 2018 hebben wij in samen met woningbouwvereniging GroenWest en de bewonerscommissie van de wooncomplexen De Vos en De Jager aan de Van Slingerlandtlanen een pilot uitgevoerd voor het inzamelen van gft bij deze twee hoogbouwcomplexen. Deze hoogbouwcomplexen bestaan samen uit 124 wooneenheden (huishoudens).

We spreken bij het onderzoek steeds over gft. Bij hoogbouw is zelden sprake van tuinen. Het gft bestaat daarom hoofdzakelijk uit de groente- en fruitfractie, ook wel keukenafval genoemd.

Tijdens een peiling in 2017 bij een vergadering van de bewonerscommissie De Vos en De Jager waarbij een klein deel van de bewoners aanwezig was, bleek dat slechts één aanwezige een gft-container in de berging te hebben. Een andere aanwezige gaf aan het gft op de composthoop te gooien in de volkstuin. De rest van de aanwezigen bleek geen afval te scheiden en wilde dat ook niet. Het belangrijkste argument bleek stank te zijn.

Naar aanleiding van deze bijeenkomst is samen met GroenWest en de bewonerscommissie een enquête opgesteld. In deze enquête stonden drie vragen centraal:

- 1) Willen de bewoners gft scheiden
- 2) Willen de bewoners eventueel een gft-container delen
- 3) Waarom willen bewoners geen afval scheiden.

De Cijfers

Van de 124 uitgedeelde enquête formulieren werden 39 ingeleverd (31%).

19 respondenten gaf aan niet bereid te zijn gft te gaan scheiden.

13 respondenten gaf aan onder voorwaarden bereid te zijn om tot gescheiden van gft over te gaan. Voorwaarden hadden betrekking op het faciliteren door de gemeente, zoals een gezamenlijke container, schoonmaak van de containers of faciliteiten voor in de woning.

7 respondenten gaven aan mee te willen doen aan een pilot om gft-afval gescheiden aan te bieden.

Door een actieve lobby van de bewonerscommissie waren er uiteindelijk 16 huishoudens (13%) bereid aan de pilot mee te doen. Deze huishoudens hebben van de gemeente een gft-afvalbakje gekregen om het gft in huis te verzamelen/opslaan. Het gft kon in een in de openbare ruimte geplaatste gft-container gedeponeerd worden. Deze container is in een zogenaamde cocon geplaatst en werd tijdens de reguliere inzamelronden geleidigd. De deelnemers hadden met een sleutel toegang tot deze cocon.

De resultaten

Om inzicht te krijgen of door de pilot de deelnemers daadwerkelijk minder restafval zijn gaan storten, is gekeken naar het aantal keren dat de deelnemers in de periode april t/m november restafval aangeboden hebben. Daarnaast hebben wij gekeken naar een (anonieme) referentiegroep van vijftien willekeurig gekozen huishoudens die niet deelnamen aan de pilot om een beeld te krijgen van het scheidingsgedrag.

De deelnemersgroep heeft in deze 8 maanden 67 keer minder restafval aangeboden dan in dezelfde periode in 2017. Een daling van 17%. Bij de referentiegroep zien we dat deze groep 11 keer meer afval aangeboden heeft. Een stijging van het aanbod van 3%.

Vijf huishoudens (31%) van de deelnemers groep hebben in 2018 meer aangeboden dan het jaar daarvoor. Bij de referentiegroep zien we dat 6 huishoudens (40%) minder restafval zijn gaan aanbieden.

Deelnemers pilot

april t/m november 2017	april t/m november 2018	verschil t.o.v. 2017
14	16	2
50	53	3
12	9	-3
19	16	-3
28	15	-13
34	31	-3
14	9	-5
25	34	9
17	9	-8
31	10	-21
31	20	-11
7	6	-1
34	37	3
33	23	-10
28	21	-7
11	12	1
<i>verschil 2017-2018</i>		-67

Referentiegroep

april t/m november 2017	april t/m november 2018	verschil t.o.v. 2017
45	53	8
7	6	-1
21	23	2
21	28	7
32	29	-3
12	13	1
10	10	0
25	31	6
33	40	7
3	4	1
38	29	-9
35	30	-5
32	28	-4
19	9	-10
41	52	11
<i>verschil 2017-2018</i>		11

Na zeven maanden heeft de bewonerscommissie een evaluatie gehouden onder de deelnemers. Vijftien deelnemers hebben hierop gereageerd.

Bij de evaluatie zijn de volgende vragen voorgelegd:

- 1) Wat zijn uw positieve ervaringen met de proef en welk voordeel haalt u er bij continuering uit?
- 2) Wat waren de negatieve ervaringen?
- 3) Gaat u door met het inzamelen met een eigen container in bijvoorbeeld uw berging als de proef niet gecontinueerd wordt? Dit eventueel in samenwerking met een andere bewoner?
- 4) Hoeveel huisvuil stort u per maand minder dan voor dat de proef begon?

Reacties

1) *Wat zijn uw positieve ervaringen met de proef en welk voordeel haalt u er bij continuering uit?*

- Minder restafval (7x)
- Het scheiden van afval, gft komt niet meer bij restafval, duurzaam bezig (8x)
- Minder stank uit prullenbak (1x)
- Minder kosten (1x)
- Container wordt vaak genoeg geleedigd, altijd plek (1x)

2) *Wat waren de negatieve ervaringen?*

- Geen negatieve ervaringen te hebben opgedaan (7x)
- Soms storten bewoners gft in een plastic zak (1x)
- Vliegjes (2x)
- Gebruik wel 3 gft zakjes per week, voor het voordeel hoef je het niet te doen (1x)
- Nog een extra bak in de keuken (1x)
- Bijna geen negatieve ervaringen (1x)
- Veel stank bij gft-container, wekelijks ledigen (4x)

3) *Gaat u door met het inzamelen met een eigen container in bijvoorbeeld uw berging als de proef niet gecontinueerd wordt? Dit eventueel in samenwerking met een andere bewoner?*

- Nee (6x), De meest genoemde reden hiervoor zijn ruimte gebrek en stank
- Weet het nog niet (3x)
- Ja, maar niet i.s.m. andere bewoners lastig met sleutel (1x)
- Ja, maar ik neem het mee naar de volkstuin (1x)
- Ja (4x)

Naar aanleiding van deze proef heeft een bewoner (niet deelnemer) aangegeven ook een eigen gft-container te willen hebben of gft in te zamelen.

4) *Hoeveel huisvuil stort u per maand minder dan voor dat de proef begon?*

- Ik stort weinig afval in de proefperiode (1x)
- 50% (2x)
- Evenveel, maar minder kilo's (1x)
- 2x minder per week (1x)
- Zeker 1 volle zak (1x)
- 1 tot 2 zakken restafval minder per maand (4x)
- 2 zakken per maand (1x)
- Niet opvallend minder (1x)
- Veel, maar ik heb het niet gewogen (1x)
- Geen idee, ik denk 1x minder (1x)
- 15 kilo/maand minder restafval (1x)

Opmerkingen:

- Plak op de gft-container een sticker met wat er wel en niet in de mag (1x)
- De groene emmer (gft-bakje) op balkon gezet, weg stank (1x)
- Pilot is gelukt (1x)
- Graag voorzetten ik wil graag een eigen gft-container voor op mijn balkon (3x)
- Ik was heel enthousiast, maar het viel me een beetje tegen (1x)
- Op 8 hoog zijn er mensen die niet weten dat er een gft-bak is* (1x)
-

** Alle 124 huishoudens zijn vooraf benaderd met de vraag of zij mee wilden doen. De oorzaak van deze opmerking is niet bekend. Het kunnen bewoners zijn die later hier zijn komen wonen.*